

BEN SİZE RASTLADIM

Zübeyde Andıç

■ Kaymakam Çeşmesi'nin önünde sigarasını yaktı. Emekliler kahvesi-nin yanındaki lokalin önünden geçerken tanıdık birine rastlayıp da okeye dördüncü olarak oturtulacağı bir duruma düşmemek için arka sokağa saptı. Eskiden hafta sonları Serpil'den zar zor izin koparıp arkadaşlarıyla oyun oynamaya gelirdi. "Tuzluk gibi oturdun." diyenlere aldırmadan bir sonraki hafta oynayacakları oyunun karesinde bir köşe kapıp kapamayacağını düşünürdü. Şimdi onu oyuna çağırırsalar, o da gidip otursa eski defterler açılacak; cebindeki üç kuruşu da boşa harcamış olacaktı. Kafasındaki sorulara cevap vermekte zorlanırken savunmasız kalacağını düşündüğü ortamlara girmeye cesareti de yoktu. Halk ekmek büfesinin yanından geçip arka sokağa doğru yürüdü.

Yıkamacının yanındaki iki katlı ev, arkasında yükselen apartmanın önünde küçücük kalmış. Bahçe duvarlarının arkasına saklanmış duran yeşil ev hâlâ ayakta ama içi çoktan boşalmış. O da benim gibi bundan sonra nasıl ayakta kalacağını düşünüyor.

Yanından geçen kuryenin patlak egzoz sesiyle kendine geldi. Bundan on yıl önce herkesin apartman dairesi hayaliyle ucuza sattığı satmayanlarınsa şimdi milyoner olduğu, makyajı tazelenmiş tek katlı evlerin arasından geçti. Yürürken geride bıraktıklarının bazılarını hatırlamak, hatırladıklarının da bazılarını unutmak istiyordu.

Kemal'in babasından kalan ev, kaderine terk edilmenin verdiği mahzunlukla kalakalmış. Kemal'le işleri büyütmenin planlarını ilk kez bu evin bahçesindeki çardakta yapmıştık. Baba yadigârı küçük dükkânı ipotek ettirerek çektiğimiz kredileri borsadaki en iyi hisselerle bastığımızda kısa yoldan köşeyi dönecektik. Kemal köşeyi döndü hem de bir daha hiç gelmemek üzere. Bense attığım imzaların karşılığının birazını elimdekileri

satarak birazını da sevdiklerimden uzakta dört duvar arasında kalarak ödedim.

Yenilenmiş evlerin, yeni apartmanların arasından geçti. Kaybettiklerinin yan-
gısıyla ve bıraktığı gibi bulabileceği bir şeylere rastlama ümidiyle sokak ara-
larında yürüdü. Şehri arka yollardan dolaşıp Çarşamba Pazarı'nın kurulduğu
yere vardığında gün ikindiye varmak üzereydi. Yol boyunca sıralanmış karpuz
tezgâhlarının, soğan satıcılarının arasından geçti. Asri Mezarlık'ın önünde du-
rup yoldan gelip geçenlere aldırmandan mezarlığı çevreleyen duvarlara açılmış
pencerelerden içeriye seyretti.

*Şehrin arka sokaklarında yükselen gösterişli binalar gibi gösterişli mezarlar da ço-
ğalmış. Anneme de açılıyor mu bu pencereler?*

Duvarların arkasında kalan âlemin sessizliğinde çıktığı kısa yolculuktan dön-
dükten sonra yolun karşı tarafına geçti. Çınar ağaçlarının yerine dikilen süs
ağaçlarının cılız gölgelerine basarak ilerlerken şehrin betona boğulmak dışın-
da çok da değişmediğini düşündü.

*Önceki belediye başkanı zamanında yenilenmişti kaldırımlar. Boynu bükük lale fi-
gürlü sokak lambaları yeni dikilmiş. Kavşaklardaki metal yığını figürlerin arasına
yerleştirilen koca saatler, geri getirilemeyecek zamanı yüzümüze vurmaya ayar-
lanmış sanki.*

Değiştiremeyeceğini bildiği şeyleri kafasından uzaklaştırmak ister gibi siga-
rasından derin bir nefes çekti. Attığı bir imzayla heba olan yıllarını getirmek
mümkün olmadığına göre geriye kalan zamanını kalabalıkların içine karışa-
rak yaşamaktan başka çaresi yoktu. Serbestti artık. Denetimli serbest. Son iki
aydır her hafta sonu unuttuğu mekânları hatırlamak ve Serpil'in kapısını ye-
niden çalacağı günlere kavuşmanın bir yolunu bulmak için tabanlarının altı
acıyana dek yürüyordu.

Yeni adını bilmediği Millî Egemenlik Parkı'nın ucundaki düğün salonuyla bi-
tişik kule, bulutlu gökyüzüne doğru uzattığı başıyla yorgun ama heybetli gö-
rünüyordu. Küçük bir Anadolu şehrinde Atakule'ye benzer bir kule yaptırmak
öyle her siyasetçinin aklına gelecek bir şey değildi. Neyse ki birilerinin aklına
gelmiş ve yapılmıştı ama yıllardır kırık camlarının altına yuva yapmış kuşlar-
dan başka ziyaretçisi yoktu.

Minibüs duraklarının arkasında kalan Kesikbaş Camisi'nin Yeşilirmak'ın üs-
tüne düşmüş silüetini izledi bir süre. Şehrin iki yakasını birleştiren köprü'nün
üzerinde durup suyun üzerine düşen ağaç gölgelerinin içinden geçen ördek-
lere, ırmağın kıyısında balık tutanlara baktı. İkinci sonrası güneşinin pen-
cerelerinden dolduğu iki katlı eski evin duvarına yazılmış, üzeri badanayla
kapatılamamış "Hayata yeniden başlamanın bir yolunu bulacağız. Elimi tut."
yakarışına ilişti gözü.

Serpil'i baba ocağından geri getirmeye ikna edecek yeni hayatın yolu nasıl bulunur? Beklemeye alınmış bir hayata elde avuçta bir şey yokken nereden ve nasıl başlanır?

Kafasının içindeki onca soruyla gidip Kesikbaş Camisi'nin bahçesindeki çay ocağına oturdu. Önceden de burada çay ocağı vardı. Sanayideki dükkâna gidip gelirken caminin bahçesinde oturan yaşlıların birer ikişer eksilişinden habersiz, boş duran taburelere ilişirdi gözü. Şimdiyse bambaşka bir gözle bakıyordu etrafa. Yeni yeni öğrenir gibi. Ağır aksak yürür gibi. Değişen çok şey olsa da çınar ağaçlarının gölgesinin verdiği dinginlik aynıydı. Her mevsim ayrı güzeldi burası. Irmağın yeni yapılan korkuluklarla çerçevelemiş yüzü, ıslıl ıslıldı.

Siyasetin ateşini harlayanlara, sosyal medyayı kullanmaya başlamış yaşlı ergenlere, söylenen her söze yerli yersiz cevap verip üste çıkmaya çalışanlara, akşam oynanacak maçın sonucu üzerinden iddiaya tutuşanlara, giyim kuşama endeksli ahlak dersinin sayfaları arasında kaybolanlara, çıkarların barıştan önce geldiğine inananlara kulak kabarttı bir süre. Kaldığı yerden ve tekrarlarla devam ediyordu hayat.

Savaşlar, ölümler, katliamlar, kayıplar... Açlık, sefalet, yoksulluk, çaresizlik... Çocuğunun cenazesini sırtındaki torbada karı yara yara köyüne götüren adamın çaresizliği kadar büyük çaresizlik... Beton yığınları arasından günler sonra çıkardığı oğlunu defnedecek insan bulamayan kadının çaresizliği kadar büyük çaresizlik... Panzerler arasına saklanarak kardeşlerine ekmek bulma telaşına düşmüş çocuğun çaresizliği kadar büyük çaresizlik... Köylerden, şehirlerden, meydanlardan, dağlardan, yollardan taştan kalabalıklar içinde yavrusunu kaybedenlerin çaresizliği kadar büyük çaresizlik... Acı hep aynı, değişen bir şey yok!

Çınar ağaçlarının gölgesine sığmadı yüreği. Çayı yarım bırakıp kalktı. Şehri alttan yukarı adımlama vaktiydi. Küçük şehir bir sürü araba galerisi açılmıştı. Hâlâ Serpil'le gideceği bir sinema salonu yoktu. Belediye sitesinin önünden geçip Bankalar Caddesi boyunca sıralanan dükkânlar arasında vitrine dizilmiş mankenlerle bakıştı bir süre. Ucuzluk pazarının kaldırılma taşan eşyaları arasından geçti. Akşamüstünün verdiği telaşlarla çarpıp geçenlere aldırma- dı. Postanenin karşısındaki büfenin önünde su almak için durdu. Gazetelere göz gezdirdi. Siyah renkle ve kalın puntolarla yazılmış her yazı, büyük acılara atılmış birer başlık olarak karşısında duruyordu.

Adımlarının peşine düştü yeniden. Yanından geçenler içinde gözü en çok neşyle ve kol kola gidenlere çarpıyordu. Bazı heyecanlar hiç değişmiyordu. İçeride ya da dışarıda. Yasta ya da sevinçte. O heyecan, kalbin odalarından birinde içten içe tütmeye devam ediyor, üzerini kaplamış küllere üflenmesini bekliyordu.

Ya da yanan ateşin sönmesini... Park ve bahçelere toplum yararına yüzlerce çiçek dikerken kendi yararına bir dal çiçek uzatamadığım Serpil'de açtığım yaraların ateşi nasıl söndürülür?

Elindeki sigarayı söndürmeden diğerini yaktı. Yeni aldığı tütünün kokusu açık havada bile fark ediliyordu. Akşamın rengi yavaş yavaş sokaklara serilmeye başladı. Boynu bükük lale figürlü sokak lambaları yandı. O, gündüzle akşam arası yerde sıkışıp kaldı. Hangisinde daha görünürdü, bilemedi.

Sonbaharın gelişini akşamların serinliğiyle karşılayanların hepsi sokaklardaydı. Elindeki telefonda başını kaldırmadan yürümeyi başaran gençlerin kahkahaları, günün koşuşturmasını bitiremeyenlerin telaşları, gece vardiyasına dinlenmeden gidenlerin sürüklenen adımları, caddenin aşağısından görünen dondurma kuyruğunda bekleyenlerin sabırsızlıkları, attığı adımı sağlamlaştırmaya çalışanların baston tıkırtıları arasından ilerlerken yanından geçen arabadan sokağa yayılan şarkının içinde buldu kendini.

Nereden bulur bu insanlar ben mutsuzken gülünecek şeyleri? Bir neden bulmalı, unutmak için her şeyi...

Hastanenin karşısındaki duraklardan birine oturdu. Varmak istediği yere giden otobüsler geçmiyordu buradan ama geçebileceği hayaliyle bir otobüsü beklemek de güzeldi. Yanına oturup kalkan insanlar, dolup boşalan otobüsler, minibüsler azaldı. Sokak lambasının aydınlattığı üç yanı çevrili durağın duvarlarına kazınmış isimlere, yazılmış yazılara baktı. Küfürler, beddualar, dualar, kalp içine alınmış isimler arasında ezberinde olan “Anladım bu şehir başkadır / Herkes beni aldattı gitti / Yine kamyonlar kavun taşır / Fakat içimde şarkı bitti.” dizelerini gördü.

Bitti mi gerçekten? İçerdeyken okuduğum kitaplardan bana kalan sadece bu dizeler değil miydi? Denetimli serbest hayata dönüşün ilk adımlarını atmaya başladığım kütüphane koridorlarında bu dizelerle harbe tutuşmamış mıydım?

Bu dizeleri buraya kazıyarak yazan kimdi? Geceyse karşıki apartmanların ışıkları teker teker söndüğü vakit, kör pencerelere sırtını dönüp mü yazmıştı? Sarhoş muydu? Ağlıyor muydu? Şairin yıllar önce aynı havayı soluduğu şehirden uzakta diline doladığı bu dizeler, şimdi aynı şehrin ortasında paslı bir çivi olup kimlerin kalbine çakılmıştı? Şiiri yazanla okuyan arasındaki bütün mesafeler aşılmış mıydı? Bu şiiri yazdıktan sonra şair nasıl karışmıştı kalabalıklara? Nasıl herkes gibi yaşamaya devam etmişti? Şimdi bu otobüs durağına içini döken delikanlının ya da genç kızın kalbiyle bir atıyordu kalbi.

Yaz bitti. Kamyonlar bundan sonra şeker pancarı taşıyacak fabrikalara ve üç ay şeker pancarı kokusuna uyanacak şehir. Pencereleri sınıksız kapattığımız günlerin gölgesi vuracak Serpil’in yüzüne. İncecik bedenini ısıtamadığı gündüzlerde ve gecelerde içine baba ocağının duldasına sığındığı akşamların kasveti çökecek. Başını öne eğdirdiğim yılları geride bırakamayıp yüzüme kapattığı her telefonda sonra solgun bir çiçek gibi pencere önünde beklemeye devam edecek.

Akşam, gün boyu gördüğü yüzlerde gizli kalmış kederleri, sevinçleri, yorgunlukları, endişeleri, çıkmazları kendisinininkilerle beraber bir bir sermişti kaldırımlara. Kalabalık içindeki yüzler, kokular değişiyor; kafasının içindekiler değişmiyordu. Karıştığı kalabalık içinde yazgısı kendine benzeyen birilerine rastlama ihtimali şimdi daha fazlaydı ama rastlasa sorabilecek miydi? Kirpiklerinin ucunda bekleyenlerden tanıyacak kadar bakabilecek miydi insanların yüzlerine? “Ben size rastladım. Siz de beni gördünüz mü?” diye sorsa cevap veren olur muydu?

Öğleden beri adımladığı yollardan yüklendikleriyle büyük trafonun arkasındaki sokağa girdi. Karanlığın içinde önce gövdesi sonra sigarasının ateşi kayboldu.